

Τίτλος Δραστηριότητας: «Έμφυλες Ταυτότητες - Ολοκληρωμένη δραστηριότητα»

Ομάδα στόχου: Η δραστηριότητα αυτή απευθύνεται σε μαθήτριες/τές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις διαδοχικές αυτές δραστηριότητες ανάλογα με τον διδακτικό σας στόχο, να επιλέξετε δραστηριότητες και να τις διδάξετε μεμονωμένα.

Διάρκεια: Πέντε (5) διδακτικές ώρες

Σε ποια ανάγκη των μαθητών/τριών ανταποκρίνεται η δραστηριότητα;

Οι έφηβες/οι δέχονται πολλά μηνύματα όσον αφορά τους ρόλους των φύλων και είναι ιδιαίτερα ευάλωτες/οι, λόγω ηλικίας, σε αυτά. Ο ανδρισμός θεωρείται ανώτερος από τη θηλυκότητα και αυτό οδηγεί σε διάφορες μορφές Έμφυλης Βίας. Συχνά, κακοποιούν λεκτικά τα παιδιά που βγαίνουν από το κουτί του φύλου τους για να επιβεβαιώσουν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του φύλου τους.

Διδακτικοί Στόχοι:

- Κατανόηση των κοινωνικά δομημένων ρόλων των γυναικών και των αντρών στην κοινωνία (πώς διαμορφώνονται, στερεότυπα, κοινωνικά πρότυπα, συμβολή των ΜΜΕ στη διαμόρφωση των κοινωνικών ρόλων, διαφορές και ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων) Η δραστηριότητα αυτή προσφέρει έναν τρόπο διερεύνησης των ρόλων και των συμπεριφορών που αναμένονται από μια γυναίκα/ένα κορίτσι και από έναν άνδρα/ένα αγόρι με βάση το φύλο.
- Συνειδητοποίηση ότι οι κοινωνικοί ρόλοι δεν αποτελούν μια δεδομένη πραγματικότητα αλλά είναι κοινωνικά κατασκευασμένοι. Συζήτηση σχετικά με το πώς οι κοινωνικά δομημένοι ρόλοι επηρεάζουν τις επιλογές μας και τις ευκαιρίες που μας δίνονται.
- Από που προέρχονται αυτές οι προσδοκίες και τι συμβαίνει σε όποιον/-α δεν ανταποκρίνεται σε αυτές τις προσδοκίες; Τι συμβαίνει εάν μια γυναίκα/ένα κορίτσι ή ένας άνδρας/ένα αγόρι κάνει ένα βήμα έξω από τη «φυλακή» του φύλου του/της και δεν κάνει αυτό που αναμένεται με βάση το φύλο του/της;
- Τι κόστος συνεπάγεται για τα αγόρια και τα κορίτσια όταν προσπαθούν να συμμορφώνονται σύμφωνα με το κοινωνικά κατασκευασμένο φύλο τους; Σύνδεση των κοινωνικά δομημένων ρόλων των φύλων με την έμφυλη βία.

Υλικό που χρησιμοποιήθηκε:

- Δραστηριότητες από υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου για τη Θεματική Εβδομάδα
- «Λέξεις που πληγώνουν», από Compassito
- «Κακές λέξεις!!!», από Διερευνώντας τον παράγοντα φύλο», ΚΕΘΙ
- Δραστηριότητες από Greek_GEAR_against_IPV_Booklet III
- Ιδέες εκπαιδευτικού

Σχέδιο υλοποίησης δραστηριότητας:

Α' φάση:

Εναισθητοποίηση - Εμβάθυνση στις έννοιες «Βιολογικό φύλο» , «Κοινωνικό φύλο» και «Ρόλοι των φύλων»

1. Κινητική δραστηριότητα:

Τα παιδιά στέκονται όρθια όλα μαζί στο κέντρο του χώρου, σε παράλληλες σειρές. Η ομάδα των συνομηλίκων τους τους εξηγεί ότι θα ακούσουν φράσεις που συχνά τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα απευθύνουν στα παιδιά και στους/στις εφήβους, ανάλογα με το αν είναι αγόρι ή κορίτσι. Εάν ένα αγόρι ή κορίτσι είχε ξανακούσει να λέγεται στην ευρύτερη οικογένεια, θα πρέπει να κάνει ένα βήμα μπροστά χωρίς να μιλήσει και μετά θα πρέπει να γυρίσει στη θέση του. Αν δεν την έχει ακούσει ποτέ παραμένει στη θέση του. Δεν είναι απαραίτητο αυτή η φράση να έχει απευθυνθεί σε σας ειδικά, μπορεί απλώς να την ακούσατε όταν την έλεγαν σε κάποιο άλλο μέλος της ευρύτερης οικογένειας.

(Δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιήσετε όλες τις παρακάτω φράσεις. Επιλέξτε ανάλογα με την ομάδα στην οποία απευθύνεστε, κάντε μετατροπές, προσθέστε δικές σας)

Φράσεις:

«Κλαίει. Αφησέ τον κάτω, θα τον κάνεις αδερφή. Μην κλαις σαν κοριτσάκι, ρε».

«Είσαι άντρας. Οι άντρες δεν κλαίνε. Οι άντρες είναι δυνατοί, δε δείχνουν πώς νιώθουν.»

«Τι αηδίες είναι αυτές; Αντρική χειραψία ρε, άσε τις αγκαλιές. Μην κάνεις σαν γυναικούλα.»

«Μην κουνιέσαι όταν περπατάς. Μη φοράς φανταχτερά χρώματα, τι είσαι, καμιά αδελφή;»

«Πρέπει να είσαι δυνατός.»

«Οι άνδρες δεν πλένουν πιάτα.»

«Φοράνε τ' αγόρια σκουλαρίκια;;;;;;»

«Άμα σε δείρουν, δείρε τους κι εσύ, μη μασάς.»

«Οι άνδρες είναι "κυνηγοί".»

«Οι άνδρες δε δίνουν λογαριασμό.»

«Πώς θα πας φαντάρος;»

«Όταν πας στρατό, θα ισιώσεις.»

«Να είσαι σοβαρός.»

«Κρίμα τα παντελόνια/μπόι σου....!!!!!!»

«Μην έχεις πολλά-πολλά με τις γυναίκες. Μην σου πάρουν τον αέρα. Πέρνα καλά, αλλά κοίτα μη σε τυλίξει καμιά.....»

«Όλες θα κοιτάνε την τσέπη σου. Χωρίς τσέπη δε μετράς.»

«Μην κλαις ρε. Σκασίλα σου, άμα σ' άφησε. Υπάρχουν κι αλλού πορτοκαλιές. Όλες ίδιες είναι. Τι εννοείς την αγαπάς;»

«Έτσι θα την αφήσεις να βγει έξω; Πάτα πόδι ρε. Σκίσε τη γάτα. Δείξε ποιος είναι ο άντρας.»

«Έτσι κάνουν τα καλά κορίτσια;;;;»

«Τα καλά κορίτσια δε βρίζουν!»

«Μην κάνεις σαν αγοροκόριτσο.»

«Κλείσε τα πόδια σου.»

«Η καλή νοικοκυρά είναι δούλα και κυρά.»

«Να είσαι ευγενική και υπάκουη και να χαμογελάς, κορίτσι είσαι!»

«Τα κορίτσια δεν ξενυχτάνε.»

«Μέχρι να παντρευτείς, θα γιάνει.»

«Να μου τα λες όλα.»

«Να προσέχεις τα αγόρια.»

«Κοίτα να τυλίξεις κανέναν.....»

«Ολόκληρη κοπέλα και δεν έχεις μάθει ακόμα τις δουλειές του σπιτιού;»

«Μην τρως, στους άντρες δεν αρέσουν οι χοντρές.»

«Φάε, είσαι χάλια τόσο αδύνατη, στους άντρες αρέσουν οι γυναίκες με καμπύλες.»

«Ντύσου λίγο πιο θηλυκά. Κάνε και κανένα νάζι.»

«Τα καλά κορίτσια δεν έχουν πολλά πολλά με τους άντρες. Μην τους εμπιστεύεσαι. Να το παίζεις δύσκολη.»

«Μην το παίζεις έξυπνη, οι άντρες ξενερώνουν με τις έξυπνες.»

«Να περιμένεις να ερωτευτείς. Να περιμένεις να κάνει αυτός το πρώτο βήμα.»

Να παντρευτείς. Έναν έξυπνο, όμορφο, πλούσιο, να σε ζει, να τον κάνεις ότι θες, να σου κάνει παι-
διά.»

2. Χωρισμός σε ομάδες - Συζήτηση:

Όταν τελειώσει η κινητική δραστηριότητα, δίνουμε στα παιδιά χαρτάκια που έχουμε ετοιμάσει από πριν για να χωριστούν σε μεικτές ομάδες των 5 ατόμων.

➤ **Ερωτήσεις για συζήτηση στην ολομέλεια :**

- **Τι είναι όλα αυτά που ακούσαμε;**

Απάντηση: Οι διαφορετικοί ρόλοι των δύο φύλων. Αν δεν προκύψει μόνο του από τη συζήτηση εξηγήστε ότι όλα αυτά είναι **στερεότυπα**, δηλαδή, οι τρόποι με τους οποίους η κοινωνία μας προσδοκά να συμπεριφερθεί ένα αγόρι και ένα κορίτσι.

- **Πότε ξεκινάμε να μαθαίνουμε τους ρόλους των δύο φύλων; Ποιος μας τους μαθαίνει; Εκτός από την οικογένεια, πού αλλού συναντάμε τέτοια μηνύματα στην κοινωνία;**

Απάντηση: Αν δεν αναφέρουν, ρωτήστε για το σχολείο, τους καθηγητές/-τριες, τους φίλους, τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, την Εκκλησία κλπ (σχολικά βιβλία, ταινίες, διαφημίσεις, video games, μουσική, video clips, περιοδικά, βιβλία, αθλήματα κ.ά.) και πως ο καθένας από αυτούς επηρεάζει τις αντιλήψεις μας σχετικά με τους ρόλους των φύλων.

3. Προβολή Video με Διαφημίσεις:

Επιλέξτε διαφημίσεις έντυπες ή/και τηλεοπτικές διαφημίσεις στις οποίες συμμετέχουν γυναίκες, παιδιά, άνδρες και προβάλετε τις στα παιδιά.

- Ποιους ρόλους είχαν οι άνδρες και οι γυναίκες στις διαφημίσεις που είδατε;
- Σε τι αναφέρεται το **κοινωνικό φύλο** (Gender); Για παράδειγμα μου υπαγορεύει τι να φοράω στο σχολείο, όταν βγαίνω με την παρέα μου; Τι άλλο;

Απάντηση: Στο κοινωνικό φύλο (Gender) περιλαμβάνονται όλες οι κοινωνικές συμπεριφορές και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά (στάση σώματος, τρόπος ομιλίας, τρόπος σκέψης, περπατήματος, χρήση γλώσσας, ντύσιμο, κομμώσεις) που θεωρούνται κατάλληλα για το κάθε φύλο. (Η βασική αρχή είναι ότι οι άνδρες και οι γυναίκες «γίνονται, δε γεννιούνται» και άρα, όταν κάποιος/α γεννιέται με κάποια ανατομικά χαρακτηριστικά δεν είναι απαραίτητο αυτά να καθορίζουν την ταυτότητά του. Η αρρενωπότητα και η θηλυκότητα είναι ρόλοι και επιτελούνται. Δικαίωμα αλλά και υποχρέωση, που δημιουργεί καταπίεση. Τα αρσενικά και θηλυκά άτομα γινόμαστε άντρες ή γυναίκες αντιγράφοντας τις συμπεριφορές που βλέπουμε γύρω μας μέσω ανταμοιβής ή τιμωρίας. Γι' αυτό συμμορφωνόμαστε και μιμούμαστε συμπεριφορές φύλου, δεν τις καθορίζουν τα γονίδιά μας. Η αρρενωπότητα και η θηλυκότητα είναι προϊόντα κοινωνικής εκπαίδευσης, προϊόντα μίμησης και προσαρμογής σε συμπεριφορές και κοινωνικούς ρόλους ή στερεότυπα. Αυτά τα στερεότυπα είναι η «φυλακή» του φύλου μας).

- **Οι ρόλοι των φύλων ή έμφυλοι ρόλοι** είναι ίδιοι σε όλες τις κοινωνίες ή μεταβάλλονται ανάλογα με τη χρονική περίοδο; Δώστε παραδείγματα από την Ιστορία ή από διηγήσεις των μεγαλύτερων σε ηλικία συγγενών σας.

Απάντηση: (οι ρόλοι των φύλων ή έμφυλοι ρόλοι είναι ευρέως αποδεκτοί κανόνες που υπαγορεύουν και καθορίζουν τη συμπεριφορά και τη λειτουργία των φύλων στα πλαίσια της κοινωνίας, της εργασίας, της εκπαίδευσης, της θρησκείας, στις διαπροσωπικές ή ερωτικές σχέσεις κ.τ.λ.

Αποτελούν ουσιαστικά τις «οδηγίες» για το πώς αρμόζει να συμπεριφέρεται ένας άνδρας και πώς μία γυναίκα. Η κοινωνία τείνει να «κανονικοποιεί», να κάνει το καθημερινό να φαντάζει φυσιολογικό, ώστε να μη μοιάζει με κάτι κατασκευασμένο αλλά με κάτι που υπήρχε από πάντα. Η ύπαρξη των έμφυλων ρόλων είναι εμφανής σε όλες σχεδόν τις κοινωνίες, ωστόσο είναι επίσης εμφανές το ότι ποικίλλουν και μεταβάλλονται ανάλογα με τη χρονική περίοδο. Οι ρόλοι των φύλων και οι σχέσεις μεταξύ τους αλλάζουν και το συνειδητοποιούμε όταν συζητάμε με τους γονείς, τις γιαγιάδες και τους παππούδες μας για την εποχή που ήταν κι αυτοί/ές έφηβοι/ες.

Οι κατασκευασμένες αυτές διαφορές έχουν πάρει πολλές μορφές κατά τη διάρκεια της Ιστορίας, γεγονός που αποδεικνύει περίτρανα ότι δεν υπάρχει κάτι αναλλοίωτο και μόνιμο στο τι συνιστά το θηλυκό και τι το αρσενικό. Το κοινωνικό φύλο είναι αποτέλεσμα μιας ολόκληρης διαδικασίας και ως κατασκεύασμα επιδέχεται κριτική και μετατροπές. Θα λέγαμε λοιπόν, ότι οι κατηγορίες θηλυκότητα και αρρενωπότητα παρουσιάζουν πολυμορφία και βρίσκονται σε διαρκή μετεξέλιξη.

4. Ζωγραφίζουμε τις «φυλακές» των φύλων

Υλικά:

- Μεγάλο φύλλο χαρτόνι
- Μαρκαδόροι

Διαδικασία:

- ✓ Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/-ουσες, να καταγράψουν σε αυτό το χαρτί τα χαρακτηριστικά που η κοινωνία θέλει να έχουν οι ‘σωστές’ γυναίκες και αντίστοιχα, οι ‘σωστοί’ άντρες.
- ✓ Να χωρίσουν το χαρτόνι περίπου στη μέση και να ζωγραφίσουν δύο κουτιά- ένα ‘κουτί’ γύρω από τα χαρακτηριστικά που αφορούν το κάθε φύλο- αφήνοντας και κάποιο χώρο γύρω από τα κουτιά για να προσθέσουμε εκεί, στη συνέχεια κάποια άλλα στοιχεία. Διευκρινίστε τους ότι καταγράφουν το «κοινωνικό» φύλο, όπως έχει στην ελληνική κοινωνία του σήμερα και όχι τις δικές τους απόψεις.
- ✓ Ενώ δουλεύουν, συνεχίζετε να τους απευθύνετε ερωτήματα όπως:
 - Ποια χαρακτηριστικά έχουν οι ‘σωστές’ γυναίκες;
 - Τι κάνει μια γυναίκα ελκυστική;
 - Πώς καθορίζει η κοινωνία ότι πρέπει να συμπεριφέρονται οι ‘σωστές γυναίκες’;
 - Παράλληλα τι ΔΕΝ πρέπει να κάνουν οι ‘σωστές γυναίκες’;
 - Ποια χαρακτηριστικά έχουν οι ‘σωστοί’ άντρες;
 - Τι κάνει ένα άντρα ελκυστικό;
 - Πώς καθορίζει η κοινωνία ότι πρέπει να συμπεριφέρονται οι ‘σωστοί άντρες’;
 - Παράλληλα τι ΔΕΝ πρέπει να κάνουν οι ‘σωστοί άντρες’;

- ✓ Ζητήστε να συγκρίνουν τα δύο κουτιά και να πουν τι παρατηρούν.
- Περιμένουμε από τους άντρες και τις γυναίκες να συμπεριφέρονται διαφορετικά; Με ποιο τρόπο;
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά που είναι διαμετρικά αντίθετα ανάμεσα στα δύο φύλα; (π.χ. σκληρός vs ευαίσθητη κλπ)
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά που είναι κοινά ανάμεσα στα δύο φύλα;
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά τα οποία δεν είναι κοινωνικά αποδεκτά για τις γυναίκες, τα οποία βρίσκονται στο 'κουτί' των αντρών;
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά τα οποία δεν είναι κοινωνικά αποδεκτά για τους άντρες τα οποία βρίσκονται στο 'κουτί' των γυναικών;
- Υπάρχουν αντιφάσεις στο ρόλο που θέλουμε να έχουν οι γυναίκες (π.χ. να είναι σεμνές αλλά και σεξουαλικά έμπειρες και προκλητικές); Ποιες;
- Υπάρχουν αντιφάσεις στο ρόλο που θέλουμε να έχουν οι άντρες (π.χ. να είναι σκληροί αλλά και ευαίσθητοι). Ποιες;
- Πως επηρεάζουν αυτές οι αντιφάσεις τον τρόπο που μπορεί να αντιμετωπίσουμε κάποτε ένα άντρα ή μια γυναίκα;
- Υπάρχουν κάποιες ανισότητες που αφορούν τα φύλα; Ποιες;
- Τι είναι αυτό που μας αναγκάζει να περιοριζόμαστε μέσα σε αυτή τη φυλακή του φύλου μας, δηλαδή να συμμορφωνόμαστε στο στερεότυπο του φύλου μας;

Πιθανές απαντήσεις: Μικρή ηλικία μάθησης, απώλεια της αγάπης των γονιών, φόβος απόρριψης και περιθωριοποίησης από τους άλλους.

(Όσο διαρκεί η συζήτηση μπορούν να προσθέτουν στοιχεία στις ζωγραφιές τους.

Δεν είναι απαραίτητο να εξαντλήσουμε τα παραπάνω ερωτήματα- άλλωστε, συχνά προκύπτουν από μόνες τους οι σχετικές παρατηρήσεις)

- Όταν έχουν επισημανθεί τα χαρακτηριστικά του κάθε φύλου, οι ομοιότητες, οι διαφορές και οι αντιθέσεις (καθώς και τυχόν αντιφάσεις όσο αφορά το ρόλο κάποιου φύλου), εξηγήστε ότι το κάθε κουτί εμπερικλείει τον κοινωνικά δομημένο ρόλο των αντρών και των γυναικών. Οι ρόλοι αυτοί στην ουσία είναι πλασματικοί, γιατί έχουν κατασκευαστεί από την κοινωνία αλλά στις περισσότερες φορές καλούμαστε να παραμείνουμε μέσα στα κουτιά λόγω της κοινωνικής πίεσης. Είναι πραγματικά «φυλακή» του φύλου.

5. Προβολή Video: [Riley on Marketing](#)

- Τους λέτε ότι τώρα θα γράψουν γύρω από τις «φυλακές» των φύλων, τα συναισθήματα που νοιώθουν.
- Πριν αρχίσουν όμως να καταγράφουν τα δικά τους συναισθήματα θα δουν ένα σχετικό video

Ερωτήσεις – Συζήτηση:

- Μετά την προβολή του video, βοηθάμε τα παιδιά θέτοντας με αργό ρυθμό τα παρακάτω ερωτήματα δίνοντάς τους το χρόνο να σκεφτούν:
 - Πώς αισθάνεστε όταν σας δίνουν καθορισμένους ρόλους και πρέπει να συμπεριφερθείτε σύμφωνα με αυτούς; Σας περιορίζουν; Καταγράψτε αυτά τα συναισθήματα.
 - Πώς μπορεί να επηρεάζονται οι ευκαιρίες που έχουν τα αγόρια/οι άνδρες και τα κορίτσια/οι γυναίκες όταν τους δίνονται προκαθορισμένοι ανδρικοί και γυναικείοι ρόλοι; Τι κόστος υπάρχει για ένα άτομο, αγόρι ή κορίτσι, να ζει μέσα στη «φυλακή» του/της; Ποια συναισθήματα; (π.χ. μπορεί ένα κορίτσι να γίνει μηχανολόγος; Μπορεί ένα αγόρι να γίνει babysitter ή νηπιαγωγός;)
 - Αναρωτηθείτε μαζί με τους/τις μαθητές/-τριες τι συμβαίνει με τα κορίτσια που δε συμμορφώνονται με τη «φυλακή» του φύλου τους και κινούνται με τις πράξεις τους και τη συμπεριφορά τους εκτός του κουτιού; Για παράδειγμα, με ένα κορίτσι που δεν είναι φρόνιμο, υπάκουο και γλυκό ή φλερτάρει τα αγόρια, της αρέσει το ποδόσφαιρο, είναι μώδης, είναι σκληρή ή επιθετική και βρίζει; Πώς το αντιμετωπίζει ο περίγυρος; Τι συναισθήματα νοιώθει;
 - Επίσης, τι συμβαίνει με τα αγόρια που δε συμμορφώνονται με τη «φυλακή» του φύλου τους και κινούνται με τις πράξεις τους και τη συμπεριφορά τους εκτός του κουτιού; Για παράδειγμα με ένα αγόρι που δεν είναι ζόρικο, κλαίει, του αρέσει η τέχνη και η ποίηση, δεν παίζει ποδόσφαιρο, ενδιαφέρεται για τη μόδα ή εκδηλώνει τα συναισθήματά του; Πώς το αντιμετωπίζει ο περίγυρος; Τι συναισθήματα νοιώθει;
 - Ισχύουν στην πραγματικότητα αυτά; Δηλαδή, εάν ένας άντρας σφουγγαρίζει ή πλένει πιάτα, εάν εκφράζει τα συναισθήματά του, σημαίνει ότι δεν είναι αληθινός άντρας; Ή όταν μια γυναίκα είναι δυναμική και της αρέσει να φοράει μόνο παντελόνια δεν είναι αληθινή γυναίκα; Και τι σημαίνει άλλωστε αληθινό; Δεν είναι αληθινό αυτό που σε εκφράζει και σε κάνει να νοιώθεις καλά;
 - Σκεφτείτε τους ανθρώπους που αγαπάτε, εκτιμάτε ή θαυμάζετε. Διαθέτουν όλα τα χαρακτηριστικά της «σωστής» γυναίκας ή του «σωστού» άντρα
 - Μήπως τελικά πρόκειται για πρότυπα που μας μπερδεύουν και μας περιορίζουν, γιατί τα παίρνουμε πολύ στα σοβαρά;

6. Προβολή Video: [Boys will be boys](#)

7. **Κλείσιμο:** Συγκεντρώνουμε σε ένα χώρο όλα τα χαρτόνια για να τα δούμε όλα μαζί και αφήνουμε τα παιδιά να περάσουν και να τα παρατηρήσουν

Β' Φάση

Η αποδόμηση

Δραστηριότητα σχετική με την Έμφυλη Βία – Σενάρια

(Τα σενάρια αυτά μπορούν να δραματοποιηθούν από τα παιδιά. Εναλλακτικά, διαβάζονται στην ολομέλεια. Σε αυτή την περίπτωση και σε μικρότερο αριθμό παιδιών μπορούν να δραματοποιηθούν στην τάξη ή να γίνουν «παγωμένες εικόνες»)

Επιμέρους στόχος:

- Η ευαισθητοποίηση των παιδιών για την έμφυλη βία μέσα από αφηγήσεις καθημερινών ιστοριών με ήρωες νεαρά άτομα. Τα παιδιά ακούν τις ιστορίες και εκφράζουν μέσα από ερωτήσεις τις θέσεις τους αναφορικά με τις συμπεριφορές των ηρώων, αναπτύσσοντας επιχειρήματα.

Ιστορίες για αφήγηση

Η Γεωργία και το Facebook

Η Γεωργία έχει πολλούς φίλους στο facebook , συνηθίζει να ανεβάζει πολλές φωτογραφίες της από τις διακοπές και από τις βόλτες που πηγαίνει με τις παρέες της, ενώ της αρέσει να διασκεδάξει με χιουμοριστικά σχόλια που κάνει η ίδια και οι φίλοι της στις αναρτήσεις της. Δέχεται σχεδόν όλα τα αιτήματα φιλίας από διάφορα αγόρια και κορίτσια και πολλές φορές συνομιλεί με διάφορα γνωστά και άγνωστα άτομα. Ένα βράδυ δέχτηκε ένα μήνυμα από ένα αγόρι με το οποίο είχε μιλήσει ξανά

στο πρόσφατο παρελθόν εντελώς φιλικά. Της ζήτησε να βγουν ραντεβού αλλά η Γεωργία αρνήθηκε ευγενικά λέγοντας του πως δεν ενδιαφέρεται για κάποια ρομαντική γνωριμία. Το αγόρι συνέχισε να επιμένει και να ζητάει εξηγήσεις σχετικά με την άρνηση της Γεωργίας να δεχτεί την πρότασή του. Η συνομιλία έκλεισε με το αγόρι να βρίζει τη Γεωργία και να την αποκαλεί «ψωνάρα», «φαντασμένη», «σνομπ».

- Ποια στερεότυπα έχει το αγόρι για τις γυναίκες;
- Το αγόρι άσκησε κάποιου είδους βία στη Γεωργία;
- Όφειλε η Γεωργία να του δώσει αναλυτικές εξηγήσεις για τους λόγους που δεν ήθελε να βγει ραντεβού;
- Πιστεύετε πως θα έπρεπε να δεχτεί η Γεωργία την πρόταση του αγοριού προκειμένου να αποφύγει τον δυσάρεστο διάλογο που ακολούθησε μετά την άρνηση της να δεχτεί την πρότασή του;
- Τι θα λέγατε στη Γεωργία;
- Τι θα λέγατε στο αγόρι;

Η Μαρία και ο περίπατος στο πάρκο

Η Μαρία είναι μαθήτρια της Γ' Γυμνασίου και αγαπά πολύ τη φύση. Της αρέσουν οι μεγάλοι περίπατοι στη θάλασσα και οι μεγάλες βόλτες με το ποδήλατο. Το απόγευμα της προηγούμενης ημέρας καθώς έκανε τον περίπατο της πέρασε μπροστά από μία παρέα αγοριών που καθόταν στο παγκάκι του πάρκου της γειτονιάς της. Τα αγόρια άρχισαν να σφυρίζουν και να αποκαλούν τη Μαρία «μωρό μου» ενώ έκαναν σχόλια σεξουαλικού περιεχομένου. Η Μαρία απομακρύνθηκε χωρίς να τους μιλήσει και το περιστατικό έληξε εκεί.

- Δέχτηκε η Μαρία κάποιου είδους βία;
- Πιστεύετε πως τα αγόρια είχαν το δικαίωμα να εκφραστούν έτσι;
- Ποια στερεότυπα έχουν αυτά τα αγόρια για τις γυναίκες;
- Πιστεύετε πως αυτού του είδους η συμπεριφορά θεωρείται φλερτ ή πρέπει να θεωρείται κολακευτική για μία γυναίκα;
- Τι θα λέγατε στη Μαρία;
- Τι θα λέγατε στην παρέα των αγοριών;

Ο Χρήστος, ο ρομαντικός καλλιτέχνης

Ο Χρήστος είναι μαθητής της Γ' Λυκείου και λατρεύει την τέχνη. Ασχολείται πολύ με τη ζωγραφική, τη γλυπτική, τη φωτογραφία και την ποίηση. Τα ποιήματα του συχνά, ζητά να τα διαβάζει μέσα στην τάξη του, ενώ πολλές από τις δημιουργίες του τις χαρίζει σε συμμαθητές/-τριες του και καθηγητές/-τριες του. Του αρέσει να περιποιείται τον εαυτό του, να φοράει ρούχα με ανοιχτά χρώματα ενώ δεν έχει κανένα ενδιαφέρον για το ποδόσφαιρο ή άλλα αθλήματα για τα οποία συνήθως συζητούν οι συμμαθητές του. Είναι πολύ συναισθηματικός και ορισμένες φορές, όταν στο σχολείο έγιναν κάποιες προβολές ταινιών κοινωνικού περιεχομένου, ο Χρήστος φορτίστηκε συναισθηματικά και έκλαψε. Κάποια παιδιά μιλούν άσχημα γι αυτόν αποκαλώντας τον «λαπά», «χαλβά», «αδερφή», «μαμούχαλο» κ.α., ενώ κάποια αγόρια αποφεύγουν να κάνουν παρέα μαζί του γιατί κρίνουν ότι «δεν είναι πολύ άντρας» ώστε να ταιριάζει μαζί τους.

- Ποια στερεότυπα έχουν αυτοί που απευθύνονται υποτιμητικά προς το Χρήστο;
- Τα παιδιά αυτά ασκούν κάποιου είδους βία στο Χρήστο;
- Πιστεύετε πως ο Χρήστος θα έπρεπε να είναι λιγότερο ο εαυτός του ώστε να είναι αποδεκτός από όλα τα παιδιά στο σχολείο του;
- Αν ήταν φίλος σας ένα από αυτά τα παιδιά, τι θα του λέγατε;
- Τι θα λέγατε στο Χρήστο;

Η Ειρήνη και ο Γιάννης

Η Ειρήνη και ο Γιάννης βγαίνουν μαζί εδώ και μερικούς μήνες. Η Ειρήνη πηγαίνει ακόμα στο Λύκειο και ο Γιάννης τελείωσε το σχολείο πέρυσι. Από τότε προσπαθεί να βρει μια σταθερή δουλειά αλλά δεν τα καταφέρνει. Τελευταία, η Ειρήνη έχει αρχίσει να λέει ότι ο πρώην της είχε μια καλή δουλειά και συνέχεια την έβγαζε έξω και της αγόραζε δώρα. Τον λέει τεμπέλη και ανίκανο, και ότι εάν ήταν «άντρας» θα έβρισκε μια δουλειά.

- Ποια στερεότυπα έχει η Ειρήνη για τους άντρες και τις γυναίκες;
- Είναι βίαιη η Ειρήνη;
- Τι μορφές βίας παρατηρούμε σε αυτή τη σκηνή;
- Τι θα μπορούσατε να πείτε στο Γιάννη και στην Ειρήνη;

Η Ισμήνη και ο Παύλος

Η Ισμήνη έχει μια σχέση εδώ και ένα χρόνο περίπου. Τελευταία, όμως, ο Παύλος, το αγόρι της, έχει αρχίσει να της λέει ότι έχει παχύνει και ότι ντρέπεται να βγαίνει έξω μαζί της. Σχολιάζει συνέχεια την εμφάνιση των άλλων κοριτσιών και της λέει πόσο πιο όμορφη θα ήταν εάν έχανε κιλά και φορούσε πιο sexy ρούχα. Δεν την αφήνει να τρώει ό,τι θέλει και της λέει ότι μόνο εάν αδυνατίσει θα ξαναβγούν μαζί.

- Ποια στερεότυπα έχει ο Παύλος για τις γυναίκες;
- Είναι βίαιος ο Παύλος;
- Εάν ναι, ποιες μορφές βίας παρατηρούμε σε αυτή τη σκηνή;
- Τι θα μπορούσατε να πείτε στον Παύλο και την Ισμήνη;

Η Μαρία και ο Παναγιώτης

Η Μαρία βγαίνει με τον Παναγιώτη εδώ και μερικούς μήνες. Πρόσφατα ο Παναγιώτης άρχισε να της κάνει συνέχεια ερωτήσεις, όπως: με ποιον μιλάει στη τάξη, γιατί δεν είναι στο σπίτι όταν της τηλεφωνεί, γιατί περνάει τόσες ώρες με τις φίλες της και όχι μαζί του, κλπ. Η Μαρία προσπαθούσε να μη δίνει πολύ σημασία στις ερωτήσεις του, αλλά τελευταία ο Παναγιώτης έχει αρχίσει να γίνεται όλο και πιο πιεστικός και να θυμώνει. Της φωνάζει στους διαδρόμους του σχολείου και τη βρίζει. Μετά, συνήθως της ζητάει συγγνώμη, αλλά μια φορά μέχρι και που τη χτύπησε. Της λέει ότι όλα αυτά τα κάνει επειδή την αγαπάει πολύ και ζηλεύει.

- Ποια στερεότυπα έχει ο Παναγιώτης για τις γυναίκες;
- Είναι βίαιος ο Παναγιώτης;
- Τι μορφές βίας παρατηρήσαμε σε αυτή τη σκηνή;
- Τι θα μπορούσατε να πείτε στον Παναγιώτη και στη Μαρία;

**Οι τρεις πρώτες ιστορίες γράφτηκαν από μέλος του Πολύχρωμου Σχολείου.*

Γ' Φάση

Η υπέρβαση των διακρίσεων

Δραστηριότητα σχετική με την Έμφυλη, λεκτική Βία: «Κακές λέξεις!!!» (προσαρμοσμένη)

Θέμα: Διακρίσεις, Έμφυλη λεκτική βία

Υλικά:

- Αντίγραφο του Άρθρου 13 της ΣΔΠ
- Ανθρώπινη μορφή, σε φυσικό μέγεθος, χωρίς φυλετικά χαρακτηριστικά, από χαρτόνι
- Hansaplast μπεζ χρώματος (όσα και τα παιδιά)
- Μαρκαδόροι

Επιμέρους στόχοι :

- Μια δραστηριότητα που επιτρέπει στους μαθητές να διερευνήσουν τη χρήση της υβριστικής γλώσσας, να βιώσουν έντονα την κατάσταση ενός χαρακτήρα και να καλλιεργήσουν ενσυναίσθηση.
- Επίσης, μας δίνει την ευκαιρία:
 1. να προβληματιστούμε σχετικά με τις αιτίες και τις επιδράσεις που έχει η γλώσσα που πληγώνει
 2. να κατανοήσουμε πώς ορισμένοι άνθρωποι μπορεί να τραυματιστούν απ' αυτή ανεπανόρθωτα
 3. να κατανοήσουμε τα όρια της ελευθερίας της έκφρασης
 4. να εξασκήσουμε ικανότητες για να αντιμαχόμαστε τη γλώσσα που πληγώνει

Διαδικασία:

1. Καταγραφή υβριστικών λέξεων:

- Ζητάμε από τα παιδιά να χωριστούν σε ομάδες.
- Ζητάμε να καταγράψουν σ' ένα φύλλο το όνομα της ομάδας τους και από κάτω όλες τις υβριστικές εκφράσεις και λέξεις που θα ακούσουν να χρησιμοποιούνται για τα δύο φύλα, στο χώρο του σχολείου ή έξω από αυτό, γραμμένες σε τοίχους ή σε θρανία, στο Internet/ facebook, από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριά τους.
- Οι ομάδες ανταλλάσσουν για λίγο τις λίστες και διαβάζουν σιωπηλά τις υβριστικές λέξεις.

2. Συζήτηση / Συμπεράσματα:

- Υπάρχουν ορισμένες λέξεις μόνο για κορίτσια/για αγόρια;
- Τι συμπεράσματα βγάξετε για τη γλώσσα που πληγώνει;
- Ποιες πλευρές της προσωπικότητας θίγονται στα αγόρια και ποιες στα κορίτσια;
- Ποιες ανθρώπινες δραστηριότητες υποβαθμίζονται, αν εκφράζεται βία, κλπ.;
(Συνήθως προκύπτει ότι τα κορίτσια κρίνονται για τη σεξουαλικότητά τους- αν έχουν πολλές εμπειρίες κ.λπ.- ενώ τα αγόρια κρίνονται για τον ανδρισμό τους –ομοφοβία)
- Ζητάμε από τις ομάδες να αναζητήσουν στις λίστες με τις Κακές λέξεις, ποιες απ' αυτές απευθύνονται σε άτομα με διαφορετικές ταυτότητες φύλου ή σεξουαλικότητας, να τις υπογραμμίσουν κι αν θέλουν να προσθέσουν κι άλλες.
- Μήπως το να πληγώνουμε άλλους ανθρώπους χρησιμοποιώντας λέξεις είναι μια μορφή βίας (έμφυλη βία); Γιατί;

3. Άρθρο 13:

- Γράψτε ή/και διαβάστε φωναχτά το Άρθρο 13 από τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού.

Άρθρο 13: ελευθερία έκφρασης

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να αναζητούν, να μαθαίνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες και ιδέες, και να εκφράζονται ελεύθερα, μέσα από τον γραπτό ή προφορικό λόγο, την τέχνη ή άλλους τρόπους, αρκεί να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων.

- Επισημάνετε ότι αυτό το άρθρο δίνει σε ένα παιδί το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης αλλά απαγορεύει ιδιαίτερα την έκφραση που παραβιάζει τα δικαιώματα και τις φήμες των άλλων.

4. Συζήτηση:

- Συζητήστε την ελευθερία της έκφρασης κάνοντας ερωτήσεις, όπως αυτές:
 - ◆ Πρέπει να μπορούμε πάντα να λέμε οτιδήποτε θέλουμε;
 - ◆ Μήπως θα έπρεπε να μπαίνουν όρια στο τι μπορούμε να πούμε για τις σκέψεις και τα πιστεύω μας;
 - ◆ Με ποιους τρόπους παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα η γλώσσα που πληγώνει;

5. Διερεύνηση συναισθημάτων:

- Δίπλα στις κακές λέξεις καταγράψτε τα συναισθήματα.
- ◆ Το σώμα είναι ο τόπος που ζούμε τα συναισθήματα. Γι' αυτό, τα συναισθήματα που νιώθουμε εντυπώνονται στο σώμα και στις συμπεριφορές μας και επιδρούν στην ψυχική και σωματική μας υγεία. (Πολυάριθμες μελέτες έχουν επιβεβαιώσει ότι η συναισθηματική μας κατάσταση δεν αφήνει ανεπηρέαστο το σώμα μας, αφού ενεργοποιεί το καρδιαγγειακό, το μυοσκελετικό και το νευροενδοκρινικό σύστημα του οργανισμού μας. Τα συναισθήματά μας επιφέρουν μια σειρά από σωματικές αντιδράσεις που είναι κοινές για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως καταγωγής και φύλου, και οι οποίες συνδέονται με την προσπάθειά μας για επιβίωση).
- ◆ Τι συναισθήματα προκαλούνται μέσα μας όταν μας απευθύνονται τέτοιου είδους λέξεις; Βρεθήκατε ποτέ σε μια τέτοια κατάσταση; Τι συνέβη; Πώς νιώσατε; Τι κάνατε; Καταγράψτε τα.
- ◆ Τι συναισθήματα βιώνουν τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα στην καθημερινότητά τους και αν θέλουν, να τα προσθέσουν στο χαρτί τους (μπορούμε αντί για ΛΟΑΤΚΙ άτομα να πούμε τα άτομα με διαφορετική ταυτότητα φύλου ή σεξουαλικό προσανατολισμό).
- ◆ Πώς αντιμετωπίζονται αυτά τα άτομα, τα οποία συμπεριφέρονται 'εκτός' του καθορισμένου έμφυλου ρόλου, από τις οικογένειές τους, τους φίλους τους, την κοινωνία;
- ◆ Μήπως τα άτομα αυτά βιώνουν κάποιες συμπεριφορές κακομεταχείρισης ή κακοποίησης; Ποιες; (αποκλεισμό, χλευασμό, κοροϊδία, κακόφημα κουτσομπολιά, λεκτική κακοποίηση, ύβρη, σωματική βία, εκφοβισμό κλπ).
- ◆ Υπενθυμίστε ότι αυτές οι συμπεριφορές αποτελούν αυτό που ονομάζουμε 'έμφυλη βία'.
- Ζητάμε από τα παιδιά να φανταστούν πόσο οδυνηρή είναι η καθημερινότητα αυτών των παιδιών. Τι μπορεί να συμβεί σ' ένα παιδί που υβρίζεται, περιφρονείται και κακοποιείται καθημερινά;
(Τα άτομα αυτά χλευάζονται, περιφρονούνται, κακοποιούνται με άπειρους τρόπους, για κάτι που δεν επέλεξαν, το οποίο δεν βλάπτει ή ζημιώνει κάποιο άλλο άτομο και συνάμα αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα)

6. Εικαστική δράση:

- Φέρνω στην ομάδα μια ανθρώπινη μορφή, σε φυσικό μέγεθος, χωρίς φυλετικά χαρακτηριστικά, από χαρτόνι.
- Μοιράζουμε στα παιδιά Hansaplast μετξ χρώματος (όσα και τα παιδιά) και λεπτούς μαρκαδόρους.
- Ζητάμε από τις/ους μαθήτριες/τές να φανταστούν ότι κανείς/καμία μέσα στη τάξη δε θέλει αυτό τον/την μαθητή/τρια για συμμαθητή/τρια του/της και ότι σε κάθε ευκαιρία του/της απευθύνουν τις υβριστικές λέξεις που κατέγραψαν προηγουμένως.

- Ζητάμε να γράψει ο κάθε μαθητής/τρια πάνω στο Hansaplast, ένα συναίσθημα που πλήγωσε το συγκεκριμένο άτομο και να το κολλήσει πάνω στην ανθρώπινη φιγούρα.

7. Συζήτηση:

- Όταν οι μαθητές κολλήσουν όλα τα Hansaplast πάνω στη φιγούρα ρωτάμε:
- Οι 'μαθητές/τριες- θύματα' που πληγώνουμε θα μπορέσουν ποτέ να κλείσουν τις πληγές που προκαλούμε στην ψυχή τους;
- Ενθαρρύνουμε να θυμηθούν/διηγηθούν προσωπικές εμπειρίες ή ιστορίες στις οποίες υπήρξαν μάρτυρες.
- Έχουν υποχρέωση οι νέοι/ες να σταματούν τη γλώσσα που πληγώνει; Αν ναι, γιατί;
- Με ποιο τρόπο μπορούν οι νέοι/ες να σταματούν τη γλώσσα που πληγώνει;
- Τι μπορείτε να κάνετε για να σταματήσετε τον οδυνηρό λόγο;
- Γιατί είναι σημαντικό να το κάνετε αυτό; Ανταλλαγή απόψεων.
- Κρεμάστε τη φιγούρα σε κάποιο τοίχο ως μια υπενθύμιση ότι τα λόγια μπορεί να πληγώσουν ανεπανόρθωτα.

Για να σταματήσουμε τη βία, όμως, δε χρειάζεται να περιμένουμε μέχρι να έρθουμε αντιμέτωποι/-ες με ένα βίαιο περιστατικό για να επεμβούμε. Εάν περιμένουμε να συμβεί κάτι τέτοιο, τότε πιθανότατα δε θα αντιδράσουμε ποτέ.

Αυτό που πρέπει να κάνουμε για να αποτρέψουμε τη βία είναι να ξεριζώσουμε τη ρίζα του προβλήματος γυρίζοντας την πλάτη και υψώνοντας το ανάστημά μας μπροστά σε όλες αυτές τις στάσεις, τις πεποιθήσεις και τις συμπεριφορές που βλέπουμε καθημερινά οι οποίες εξευτελίζουν τις γυναίκες και τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα και υποστηρίζουν τη βία. Σκεφτείτε πόσο δυνατές θα ήταν οι φωνές όλων μας αν ενώνονταν.

Εάν φωνάξουμε όλοι και όλες μαζί μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον με λιγότερες πιθανότητες να υπάρξει βία. Μόνο τότε θα αρχίσουμε να κάνουμε την κοινότητά μας και το κόσμο μας πιο ασφαλή!

8. Προβολή Video: [Active bystander](#)

Κλείσιμο

Απολογισμός της Έμφυλης Δραστηριότητας – Προτροπή σε δράση

- ◆ Σκορπίστε με τυχαίο τρόπο στο πάτωμα της αίθουσας φύλλα από εφημερίδες (20 μαθητριες/τές, 10 φύλλα εφημερίδας)
- ◆ Εξηγήστε στους/στις μαθητές/-τριες το εξής: όταν ακούγεται μουσική θα περπατάνε μέσα στο χώρο της αίθουσας σε γρήγορο, χορευτικό ρυθμό, αλλά χωρίς να πέφτει ο ένας πάνω στην άλλη. Όταν η μουσική σταματάει, δύο άτομα μαζί πρέπει να σταθούν επάνω σε ένα φύλλο εφημερίδας. Μόνο δύο άτομα θα στέκονται κάθε φορά επάνω σε ένα φύλλο εφημερίδας.
- ◆ Εξηγήστε ότι: θα σας διαβάζουμε κάθε φορά μια πρόταση την οποία θα πρέπει να συζητήσετε με το ζευγάρι σας για 1 λεπτό. Μόλις τελειώνει το 1 λεπτό θα ξαναρχίζει η μουσική και εσείς θα πρέπει να περπατήσετε ξανά μέσα στο χώρο της αίθουσας μέχρι να ξανακλείσει, να σταθείτε ξανά με κάποιο άτομο πάνω στα φύλλα εφημερίδας και να διαβάσουμε την επόμενη πρόταση κ.ο.κ.

Προτάσεις που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε:

- Κάτι που μου αρέσει να κάνω και θεωρείται ότι ταιριάζει με το φύλο μου.
- Κάτι που δεν μου αρέσει να κάνω και θεωρείται ότι ταιριάζει με το φύλο μου.
- Κάτι που μου αρέσει να κάνω και δεν θεωρείται ότι ταιριάζει με το φύλο μου.
- Κάτι που δεν θεωρείται ότι ταιριάζει με το φύλο μου αλλά θα ήθελα να μπορούσα να το κάνω χωρίς να δέχομαι κριτική
- Κάτι που αποφάσισα να κάνω παρόλο που δε θεωρείται κατάλληλο για το φύλο μου.
- Κάτι που σκέφτηκα για τα φύλα κατά τη διάρκεια αυτού του προγράμματος.
- Μια άποψή μου σχετικά με τα φύλα που άλλαξε κατά τη διάρκεια αυτού του προγράμματος.
- Κάτι που δεν θα ξανακάνω από δω και πέρα για να υπερασπιστώ το δικαίωμα όλων των ανθρώπων να είναι ο εαυτός τους.
- Κάτι που θα κάνω από δω και πέρα για να υπερασπιστώ το δικαίωμα όλων των ανθρώπων να είναι ο εαυτός τους.
- Κάτι που θα κάνω αν είμαι μάρτυρας έμφυλης λεκτικής βίας.

Αποχαιρετισμός

.....

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η σύγχρονη «Ευρώπη των 27» δείχνει ένα ομοφοβικό πρόσωπο σύμφωνα με έκθεση της Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. για τα Θεμελιώδη Ανθρώπινα Δικαιώματα από την οποία προκύπτει ότι: τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα υφίστανται διάκριση, τρομοκρατία και παρενόχληση παντού στην Ε.Ε. Αυτά τα φαινόμενα παίρνουν συχνά τη μορφή ταπεινωτικών δηλώσεων, προσφωνήσεων με διάφορα υποτιμητικά ονόματα αλλά και προφορικών ή σωματικών επιθέσεων, ακόμα και θανατηφόρων βιαιοπραγιών.

Οι LGBTI άνθρωποι δε μας ζητούν ειδικά ή επιπρόσθετα δικαιώματα – μας ζητούν απλά την απόλαυση των ίδιων ανθρωπίνων δικαιωμάτων με οποιονδήποτε πολίτη. Πολυάριθμοι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών, όσο και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχουν ξεκάθαρα διατυπώσει τη θέση ότι οι μείζονες συμβάσεις, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς, έχουν εφαρμογή για όλους τους ανθρώπους ισότιμα και δίχως διακρίσεις με βάση οποιαδήποτε ιδιότητα, συμπεριλαμβανομένου του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου. Στην υπόθεση Identoba και άλλοι κατά Γεωργίας, το ΕΔΔΑ αποφάσισε ότι τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να προστατεύουν τους LGBTI ανθρώπους, αλλά και να διερευνούν αποτελεσματικά και να προσάγουν ενώπιον της Δικαιοσύνης τέτοιες πράξεις. Ακόμη, στην υπόθεση Vejdeland και άλλοι κατά Σουηδίας, το ΕΔΔΑ έκανε ξεκάθαρο ότι η ομοφοβική ρητορική δεν μπορεί να αποτελεί προστατευόμενο πεδίο της ελευθερίας του λόγου.

«Η Ελλάδα τοποθετείται ανάμεσα στις πλέον ομοφοβικές χώρες», επισημαίνει ο διευθυντής του Εθνικού Παρατηρητηρίου του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας κ. Μίλτος Παύλου. Μάλιστα, το Ευρωβαρόμετρο του 2008 έδειξε ότι η Ελλάδα και η Κύπρος ήταν οι χώρες στις οποίες οι διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού είναι πολύ διαδεδομένες (73% έναντι 51%, που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος).

Τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα υποφέρουν στον χώρο του σχολείου. Σύμφωνα με πολυάριθμες έρευνες, στο σχολικό περιβάλλον, οι ΛΟΑΤΚΙ μαθητές/τριες δηλώνουν ότι συχνά ακούνε να τους/τις αποκαλούν με διάφορα υποτιμητικά σχόλια από τους/τις συμμαθητές/τριες τους αλλά και από το προσωπικό που εργάζεται στο σχολείο, κατά 72%. Πρόκειται για τεράστιο ποσοστό. Η κατάσταση αυτή μετατρέπει τη ζωή των παιδιών αυτών σε εφιάλη και δεν περιορίζεται στο σχολικό εκφοβισμό, αλλά εμφανίζεται και με απαράδεκτες μορφές κατάχρησης, όπως η σεξουαλική παρενόχληση, ο βιασμός, ο εξαναγκασμός, οι απειλές, οι προσβολές, ο αποκλεισμός, η σωματική βία, η σωματική τιμωρία και η καταστροφή περιουσίας, ιδίως από συμμορίες ανηλίκων που θέλουν να δείξουν την υπεροχή τους. Στο σχολείο επίσης, πολλά παιδιά που δεν είναι ομοφυλόφιλα, αλλά τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ή/και η συμπεριφορά τους δεν εναρμονίζεται με τα έμφυλα στερεότυπα, υφίστανται ομοφοβικό σχολικό εκφοβισμό.

Το σχολείο πρέπει οπωσδήποτε να μεριμνά για το σχολικό εκφοβισμό, την παρενόχληση και τη βία αλλά και για τις διακρίσεις των ΛΟΑΤΚΙ ανθρώπων στους χώρους της εκπαίδευσης, δημιουργώντας έτσι ένα ασφαλές σχολικό περιβάλλον για τους ΛΟΑΤΚΙ μαθητές –τριες, σύμφωνα και με

τις Οδηγίες του πρώην Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Thomas Hammarberg. Είναι απαραίτητες οι επείγουσες δράσεις για την αντιμετώπιση αυτής της ανησυχητικής κατάστασης και της υπέρβασης του μίσους που αντιμετωπίζουν οι LGBTI άνθρωποι στις κοινωνίες μας.

Επιμέλεια υλικού: Έλενα Σκαρπίδου, Πολύχρωμο Σχολείο (2017)

Τα video έχουν μεταφραστεί για τη Θεματική Εβδομάδα (σχ. έτος 2016-17) από μαθήτριες που συμμετείχαν σε πρόγραμμα Σεξουαλικής Αγωγής.